

Bildningsförvaltningen
Kristofer Fagerström
Ylva Embler

Utbildningsnämnden 2023-06-14

Föreläggande vid vite för Prästkragens förskola (S2H)

Ärendet

Förslag föreligger att besluta om föreläggande vid vite för Prästkragens förskola i Danderyds kommun. Bildningsförvaltningen har genomfört tillsynsbesök vid förskolan och även förelagt huvudman att åtgärda brister. De brister som tidigare påtalats har inte åtgärdats varför föreläggande vid vite nu blir aktuellt.

Bildningsförvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämndens beslut

Utbildningsnämnden förelägger huvudmannen S2H med stöd av 26 kap. 10 § och 27 § skollagen (2010:800) att vid vite om 100 000 kr senast den 1 oktober 2023 avhjälpa de brister som påtalas under rubrikerna (se nedan) ”Brister i pedagogiskt ledarskap”, ”Brister i omsorg, utveckling och lärande”, ”Brister i kompetensutveckling” och ”Brister i barnsäkerhet”. För stöd i arbetet kan med fördel ”Bilaga 1 Prästkragen” användas.

Om bristerna inte blivit avhjälpna senast den 1 oktober 2023, kommer utbildningsnämnden ansöka om utdömmande av vitet.

Utbildningsnämnden beslutar att bildningsförvaltningen med start i augusti 2023 regelbundet ska följa upp huvudmannens arbete med att avhjälpa påtalade brister. Uppföljningen ska ske fysiskt på förskolan.

Paragrafen justeras omedelbart.

Bakgrund

2011 fattade Barn- och utbildningsnämnden i Danderyds kommun beslut om att förnya godkännanden och rätt till bidrag till fristående förskolor i kommunen.¹ Prästkragens förskola gavs godkännande för att bedriva förskola med 100 barn (Dnr 2011/0204).

¹ De förnyade godkännandena avsåg ersätta tidigare auktorisation.

Bildningsförvaltningen
Kristofer Fagerström
Ylva Embler

För åren 2015 - 2019 förekom S2H AB i egenskap av huvudman (hädanefter förkortat "HM") för Prästkragens förskola i följande ärenden:

År	Dnr	Huvudsaklig kritik/brist
2015	BUN 2015/0472	Våga Visa ² -rapport med kritik mot följande brister i förhållningssätt gentemot barnen, pedagogisk dokumentation, olikvärdighet i arbetssätt, bristfälligt ledarskap i verksamheten etc.
2017	UN 2017/379	Klagomål/anmälan gällande barn som utsatts för våld, stryptag och spottning.
2018	UN 2018/0490	Klagomål om bristande tillsyn av barn. Barn återfanns ensam på allmän väg utanför förskolan
2018	UN 2018/0479	Våga Visa-rapport med kritik mot: Förhållningssätt mellan pedagoger och barn, ingen helhet mellan omsorg, utveckling och lärande, pedagogisk dokumentation, bristfällig lärmiljö.

Den 23 november 2022 genomförde utbildningsnämnden genom bildningsförvaltningen regelbunden tillsyn av Prästkragens förskola. Tillsynen genomfördes i enlighet med plan vilket betyder att följande fyra delar ingick i tillsynen:

- Dokumentgranskning
- Tillsynsbesök på förskolan
- Intervju och återkoppling med huvudman och rektor
- Beslut efter tillsyn.

Bildningsförvaltningens (hädanefter "BF") bedömning var att S2H:s förskolor inklusive Prästkragen, uppvisade brister inom ett antal olika områden, främst rektors ansvar för utbildningen (se läroplanen lpfö 18 kap 2.8 "Rektorns ansvar) men även huvudmannens övergripande ansvar (se skollagen 2 kap. 8 §). Under de regelbundna tillsynsbesöken noterade BF ett otillräckligt pedagogiskt ledarskap generellt hos S2H:s förskolor i Danderyd. Det visade sig i att den dagliga pedagogiska verksamheten inte var tillräckligt organiserad och strukturerad, att de pedagogiska miljöerna (delar av förskolan) uppvisade brister avseende tillgänglighet och struktur, att medarbetare saknade digital utrustning samt att medarbetare inte erbjöds

² Med Våga Visa avses ett kommunövergripande samarbete mellan ett antal Stockholmskommuner. Samarbetet inbegreper bland annat enhetsobservationer där ett antal utsända tjänstemän observerade olika enheter och sammanställde sina synpunkter i en rapport.

Datum 2023-06-13 Diarienummer UN 2023/0656

Bildningsförvaltningen
Kristofer Fagerström
Ylva Embler

kompetensutveckling av rektor i nivå med förskolans uppdragsbeskrivning (se lpfö 18).

Med anledningen av bristerna utfärdade utbildningsnämnden den 4 januari 2023 ett föreläggande mot HM (UN 2022/1099). Föreläggandet innebar att huvudmannen skulle upprätta en handlingsplan med identifierade åtgärder som avsåg avhjälpa påtalade brister. HM inkom med en handlingsplan den 20 januari 2023. Även om själva handlingsplanen är upprättad så bedömer BF inte att de identifierade åtgärderna har avhjälpt de påtalade bristerna. Under ”Bildningsförvaltningens bedömning” redogörs det för skälen till denna bedömning.

Bildningsförvaltningens utredning

Danderyds kommun beslutar om godkännande för enskild huvudman att bedriva fristående förskola i kommunen, enligt 2 kap 5 § skollagen (2010:800).

Förskolans huvudman ansvarar enligt 2 kap. 8 § skollagen för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

I enlighet med skollagen 26 kap. 4 § har Danderyds kommun tillsyn över fristående förskolor, i de fall kommunen godkänt dem och beviljat kommunalt bidrag.

Kommunen får förelägga en huvudman som enligt skollagen står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten eller, i fråga om enskild huvudman, de villkor som gäller för godkännandet eller beslutet om rätt till bidrag. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som huvudmannen ska vidta för att avhjälpa de påtalade bristerna. Om bristerna bedöms vara ett allvarligt missförhållande ska det anges. (Skollagen 26 kap. 10 §)

Enligt skollagen 26 kap. 27 § får ett föreläggande förenas med vite.

Bildningsförvaltningens bedömning

2 kap. 9 § skollagen (2010:800) stadgar att ”*Det pedagogiska arbetet vid en förskole- eller skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas*”. Det framgår också av 8 § samma kapitel att ”*Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i denna lag, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar*”.

Efter genomförd regelbunden tillsyn av Prästkragens förskola den 23 november 2022 och 14 mars 2023 (återbesök) gör BF bedömningen att såväl huvudman som rektor fortsatt brister i pedagogiskt ledarskap.

Bildningsförvaltningen
Kristofer Fagerström
Ylva Embler

Brister i pedagogiskt ledarskap

Det går inte att fastslå en exakt fysisk närvarograd för en rektor, allt handlar om verksamhetens kontext, men i Prästkragens fall gör BF bedömningen att rektor tydligt behöver stärka sin roll som närvarande pedagogisk ledare i den dagliga verksamheten genom att till en början med utöka sin fysiska närvarotid i barngrupp. Detta behöver rektor göra för att skaffa sig en större förståelse för och kunskap om arbetet i barngrupp vilket är en förutsättning för att kunna leda och utveckla utbildningen på förskolan. Även om det inte går att fastslå en exakt närvarotid för en rektor så gör BF bedömningen att rektor sannolikt måste närvara 1 - 2 timmar varje för- och eftermiddag för att stärka sin möjlighet att leda förskolan.

En effekt av den otillräckliga pedagogiska ledningen är bristande likvärdighet i pedagogisk kvalitet mellan avdelningarna på Prästkragens förskola. På avdelningen för de yngre barnen, där kontinuerlig förskollärarkompetens saknas, har personalen inte tillräcklig kunskap om hur förskoleverksamhet bör organiseras för att omsorg, utveckling och lärande ska bilda en helhet. BF noterade härvid under tillsynsbesöket (återbesök) den 14 mars 2023 bland annat följande:

- Den inre miljön på småbarnsgruppen är fortsatt ostrukturerad och rörig vilket leder till att det blir oroligt i barngruppen. Det blir tydligt vid morgonsamlingen där personalen inte förmår samla barnen och hålla kvar deras uppmärksamhet. Med rörig och ostrukturerad avses här en miljö som inte tydligt stödjer barnen i sin lek och i sitt lärande, till exempel genom att tydligt signalera för barnen vilka aktiviteter som är möjliga att genomföra, erbjuda barnen olika valmöjligheter att leka och lära med olika material (se exempel nedan).
- Material som kriter, papper, pussel och spel finns inte tillgängligt på barnens nivå och kan således inte utmana dem i deras lek och lärande. De får inte heller möjlighet att vara delaktiga och ha inflytande genom att själva kunna välja aktiviteter eller öva på att ta ansvar för miljö och material.
- Pedagogisk dokumentation om barnens arbeten och läroprocesser (tillgänglig på deras nivå) saknas helt i verksamheten. Det får som konsekvens att det blir svårt för dem att ta del av sitt lärande och utöva inflytande över utbildningen.
- Personalen har vid BF:s besök haft svårt att organisera övergången mellan ute- och innevistelse. Det blir tydligt vid påklädningen som tar lång tid och blir rörig. Vidare saknas kunskap och rutiner om vilka kläder som behövs för att hålla sig torr i våt väderlek. Flera barn är bristfälligt påklädda (vantar och galonkläder saknas) och riskerar att bli blöta och kalla. Något som kan utgöra en hälsorisk då de sover utomhus i vagnar i anslutning till utevistelsen.

Datum
2023-06-13Diarienummer
UN 2023/0656Bildningsförvaltningen
Kristofer Fagerström
Ylva EmblerBrister i omsorg, utveckling och lärande

Av 8 kap. 2 § skollagen följer att ”**Förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda barnen en trygg omsorg. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en enhet**”. Som noterats i tidigare förelägganden utfärdat den 4 januari 2023 fanns det tydliga brister i den dagliga så kallade ”grundverksamheten”, speciellt på småbarnsavdelningen. Dessa brister bedöms kvarstå. Utöver att den pedagogiska lärmiljön brister (se ovan) genomförs heller inte planerade aktiviteter av oklar anledning. Då personalen har svårt att fånga barnens uppmärksamhet blir verksamheten rörig, ostrukturerad och i förlängningen otrygg för barnen.

Det framgår av förskolans läroplan (lpfö 18) att det är rektors ansvar att utforma en god och tillgänglig lärmiljö. Barnen på Prästkragens förskola ges inte möjlighet att, i enlighet med förskolans uppdrag enligt lpfö 18, utveckla en digital kompetens genom att kreativt använda sig av digitala verktyg och läromedel då det saknas digitala verktyg och digitala läromedel. Rektor brister här i att ge personalen förutsättningar att utföra sitt arbete i enlighet med läroplanen genom att inte tillhandahålla ett tillräckligt stort urval av digitala verktyg och läromedel. Vad som är ett tillräckligt stort urval kan givetvis diskuteras men att det vid tillsynsbesöken har varit svårt att finna ett enda digitalt verktyg är ej förenligt med läroplanens intentioner om digital kompetens och digitala verktyg. Det bör även framhållas att BF vid tidigare tillsynsbesök den 23 november 2023 noterade att barnens integritet inte respekteras i alla situationer. Det som då hände var att barn i samband med ett blöjbyte tydligt signalerade önskemål om att en annan personal hjälpte dem vilket inte respekterades eller hörsammades av närvarande personal.

Brister i kompetensutveckling

Av 2 kap. 34 § skollagen följer att ”**Huvudmannen ansvarar för att medarbetare ges möjligheter till kompetensutveckling samt att alla medarbetare har de nödvändiga insikterna i de föreskrifter som gäller för verksamheten**”. Utifrån de samtal som har genomförts med medarbetare på yngre- och äldre barns avdelningarna på förskolan gör BF bedömningen att personalen saknar förutsättningar i form av tid, verktyg och förståelse för uppdraget (se läroplanen lpfö 18) för att kunna utföra sitt arbete i enlighet med läroplanen. Det räcker inte med att enstaka medarbetare har adekvat utbildning, utan hela personalgruppen behöver få lämplig utbildning för att kunna utföra sitt uppdrag.

Brister i barnsäkerhet

BF noterade även följande säkerhetsbrister under tillsynsbesöket i mars:

- Osäkrade hyllor står staplade på höjd i korridoren.
- Ett skräprum är olåst vilket ger barnen fri tillgång till rummet.

Datum
2023-06-13**Diarienummer**
UN 2023/0656

Bildningsförvaltningen
Kristofer Fagerström
Ylva Embler

Motivering till föreläggande vid vite

Föreläggande vid vite för Prästkragens förskola bedöms kunna leda till erforderliga förbättringar då bristerna inte är genomgående i hela verksamheten.

Föreläggande vid vite och vitesbeloppets storlek

Ett vite skall fastställas till ett belopp som med hänsyn till vad som är känt om adressatens ekonomiska förhållanden och till omständigheterna i övrigt kan antas förmå honom att följa det föreläggande som är förenat med vitet.³ Bildningsförvaltningen föreslår därmed ett vite om 100 000 kr.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet föranleder inga direkta ekonomiska konsekvenser för Danderyds kommun.

Kent Henningson
Bildningsdirektör

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Föreläggande vid vite för Prästkragens förskola (S2H)
2. Bilaga 1 Prästkragen

Expedieras
S2H inkl besvärshänvisning

³ Lag om vite (1985:206)